

טיוטת גילוי דעת של הרשות להגנת הפרטיות בנושא איסוף מספרי תעודות זהות וצילום תעודות זהות

לקוחות יקרים,

ביום 14 ביוני 2023 פרסמה הרשות להגנת הפרטיות (להלן: "הרשות") טיוטת גילוי דעת בנושא איסוף מספרי תעודות זהות וצילום תעודות זהות להערות הציבור.¹ גילוי הדעת פורסם על רקע מגמה הולכת וגוברת של בתי עסק הדורשים מלקוחותיהם את מספר תעודת הזהות שלהם ואף צילום של תעודת הזהות עצמה, כחלק מתהליך קבלת המוצר או השירות. גילוי הדעת סוקר את עמדת הרשות ביחס ללגיטימיות והחוקיות של דרישות אלו, בהתחשב ברגישות המידע ובהיקפו. הערות לטיוטת גילוי הדעת שפרסמה הרשות יתקבלו עד לתאריך 14 ביולי 2023.

עיקרי גילוי הדעת

חשיבותם ורגישותם של מספרי תעודות זהות וצילומי תעודות זהות: הרשות פותחת את טיוטת גילוי הדעת בהסבר בדבר חשיבותם ורגישותם של מספרי תעודות זהות וצילומי תעודות זהות, וקובעת כי לגישתה בשני המקרים מדובר ב"מידע" כהגדרתו בחוק, קרי מידע אישי שחובות הגנת פרטיות והגנת מידע חלים עליו.

מספר תעודת הזהות הוא מספר ייחודי, אשר מלווה אדם במהלך כל ימי חייו, וניתן ללמוד ממנו מידע ונתונים הנוגעים למעשיו, עיסוקיו, טעמו ומאפייניו של בעליו במגוון תחומים.²

צילום תעודת זהות, כולל נתונים רבים שלרוב אינם נדרשים לבית העסק ומהווים מידע עודף, כגון תאריך הלידה (כאשר אין מגבלת גיל לרכישת המוצר), תאריך הנפקת תעודת זהות, מידע אודות מצבו המשפחתי של האדם, מידע אודות ילדיו ובן זוגו הנמצאים בספח תעודת הזהות ועוד.

הגבלת השימוש במספר תעודת הזהות או בצילומה

הרשות מבהירה כי ישנם מקרים שבהם לעסקים יש חובה חוקית לאסוף מספר תעודת זהות או צילום תעודת זהות, אולם במרבית המקרים מדובר בפעולה בלתי מחייבת שלבית העסק שיקול דעת מלא אם לעשותה.

¹ גילוי דעת בנושא איסוף מספרי תעודות זהות וצילום תעודות זהות

² בג"ץ 6824/07 מנאע נ' רשות המסים, פסקה 37 לפסק הדין (20.12.2020).

במקרים שאין חובה חוקית כאמור, בעל מאגר מידע אינו רשאי לעשות כל שימוש במספר תעודת הזהות של אדם או בצילומה, אלא למטרה שלשמה נמסרו לו. משכך, ככל שמספר תעודת הזהות התבקש לצורך זיהוי הלקוח בעסקה ספציפית, בעל העסק לא יורשה לעשות בו שימוש למטרות אחרות. הוראה זו שואבת השראתה מעקרון צמידות המטרה, הקבוע בסעיפים 2(9) ו-8(ב) לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: "החוק").

חובת יידוע

מוצע, כי על בעל מאגר מידע תוטל חובה מוגברת ליידע את הלקוח טרם השלמת העסקה בדבר דרישתו למסור צילום של תעודת הזהות כתנאי להשלמת העסקה. בדרך זו נושא המידע יוכל לגבש החלטה מושכלת בנוגע לרצונו להשלים את העסקה ולהסכים למסירת המידע אודותיו. חובה זו תחול גם כאשר איסוף המידע יבוצע בפועל על ידי חברת שליחויות הפועלת מטעמו של מבקש המידע.

כמו כן, בית העסק יהיה מחויב להציג בפני הלקוח נתונים בנוגע לאיסוף המידע עליו והשימוש בו - האם חלה עליו חובה חוקית למסור את המידע או שמסירת המידע תלויה ברצונו ובהסכמתו; המטרה אשר לשמה מבוקש המידע; למי יימסר המידע ומטרות המסירה - והכל ביחס לנתוני תעודת הזהות באופן מפורש.

צמצום מידע עודף

הטייטה מציעה כי בעל מאגר מידע לא יהיה רשאי לדרוש מלקוח לצלם את תעודת הזהות כולה, למעט במקרים בהם כלל הפרטים המופיעים על גבי תעודת הזהות דרושים לשם מתן המוצר או השירות. בנוסף, מוצע כי במקרים בהם בעל המאגר מבקש מהלקוח צילום של תעודת הזהות, יש לאפשר ללקוח להסתיר פרטים שאינם נדרשים לשם מתן השירות, בעת צילום תעודות הזהות שלו. ככל שבכוונת בעל המאגר לשמור את צילום תעודת הזהות במאגר, תוטל עליו החובה להשחיר את כלל הפרטים שאינם דרושים לשם מתן המוצר או השירות.

בנוסף, במסגרת הבחינה השנתית שמחויב בעל מאגר מידע לערוך מכוח תקנה 2(ג) לתקנות הגנת הפרטיות, התשע"ז-2017 (להלן: "התקנות"), עליו להתייחס באופן מפורש לצורך בשמירת מספרי תעודת זהות או צילומן במאגר. זאת, על מנת להבטיח כי המידע במאגר לא יישמר מעבר לתקופה הנדרשת עבור המטרות שלשמן הושג או לטובת מטרה אחרת המותרת על-פי דין. כלומר, מידע שאינו נחוץ - יימחק. כמו כן, בעל המאגר יהיה מחויב לתעד באופן סביר את אופן ביצוע הבחינה, לרבות זהות הגורם בארגון שבחן את הסוגייה והכריע בה.

חובת מידתיות

מוצע, כי טרם איסוף מספרי תעודת הזהות או צילומי תעודת זהות, כל גוף ציבורי הכפוף לעקרון המידתיות או כל מי שמבקש להצדיק את הפגיעה בפרטיות בהסתמך על אחת ההגנות המנויות בסעיף 18(2) לחוק, יחויב לבחון - האם מדובר באמצעי היעיל והמתאים להשגת המטרה; האם ניתן להשיג מטרה זו באמצעי שפגיעתו בפרטיות פחותה; האם התועלת מהשגת המטרה עולה על הפגיעה בפרטיות הנובעת מעצם האיסוף והשימוש במידע זה. זו למעשה חובה עקיפה לביצוע תסקיר השפעה על פרטיות, חובה שצפויה להתווסף בעתיד לחוק הגנת הפרטיות כחובה כללית.

סיכום

לאור עמדת הרשות בגילוי הדעת, נמליץ לבתי עסק אשר להם שיקול דעת האם לדרוש מספר או צילום תעודת זהות של הלקוח, לבצע התאמות בעיקר בכל הנוגע לאופן הגילוי של איסוף המידע וההגבלה על שמירתו לאורך זמן, וכן לאופן הביצוע של הבחינה השנתית. מכל מקום, במקרים בהם נדרש לאמת את זהותו של אדם לצורך מתן מוצר או שירות, אנו ממליצים לעשות שימוש באמצעי אימות זהות אחרים (כגון אימות רב שלבי או על ידי סיסמא).

מחלקת הסייבר וטכנולוגיות המידע במשרדנו עומדת לרשותכם בכל שאלה בנושא זה ותשמח לסייע בהכנת הערות והתייחסויות כתובות לטיוטת גילוי הדעת.

עדכון זה נכתב על ידי ניצן בן ששון.

למידע נוסף ניתן לפנות אל:

03-6941320

adat@fbclawyers.com

עו"ד עמית דת

03-6941320

orachum@fbclawyers.com

עו"ד עמרי רחום-טוויג

.....
 הכלול באגרת מידע זו הוא מידע כללי בלבד, הוא אינו חוות דעת משפטית או ייעוץ משפטי ואין להסתמך עליו. כל הזכויות שמורות לפישר (FBC & Co.). להירשם למייל זה או להסרה מרשימת התפוצה: news@fbclawyers.com